

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

LEN

169

1999/11

43854-4-2.

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾԱՌԱՅ

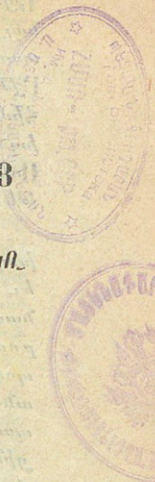
ԱՆՏՈՆ ՊԵՏՐՈՍ Թ.

ՊԱՏՐԻԱՐԻՔ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՀԱՅՈՑ ՈՒՂՂԱՓԱՌԱՅ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՍՈՒՐԲ ԳԱՀԷՆ ՀՌՈՎԱՄԱՅ

ԱՐՀԻԱՊԱՏԻ ԳԵՐԱՊՈՅԾՄՈ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍՏՅ ԵՒ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՏՅ ԵՒ ՍԻՐԵՅԵԱԼ ՈՐԴՌՈՅ ՄԵՐՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ ՅՅ. ԲԱՀԱՆԱՅԻՑ ԵՒ ԲԱՐԵՊԱՇՏ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ ԲՈՎԱՆ. ԴԱԿ ՊԱՏՐԻԱՐԻՔԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻՄ ՈՂՁՈՅՆ ԵՒ, ԱՍՏՈՒԱԾԱԻԱՆԴՈՐ ՀՆՈՒԹԻՒՆ

2101

ԱՐԴԵՆ քաջածանօթ են ձեզի, Աբհ. Գեր. Աղբայրակիցք և սիրեցեալ որդիք, ժամանակէ մ'իվեր Կ. Պօլսոյ Պատրիարքական Թեմիս հասարակութեան մէջ տեղի ունեցած դժպէտի և աղետալի դէպքերը և խումբ մը Աշխարհիկ և Կրօնաւոր Քահանայից անկարգ և հոգեկորոյս ընթացքը, որ ոչ միայն ապստամբիլ համարձակեցան օրինաւոր Պատրիարքական իշխանութեանս և նոյն Սրբոյ Առաքելական Եկեղեցիին և Սրբազան Քահանայապետին Հռովմայ գերագոյն իշխանութեանը՝ ինքնազուխ և աղատ կացութիւն մը ստանալ ձգնելով, այլ նաև իրենց վարմունքը արգարացնելու համար Քրիստոսէ Տեառնէ մերմէ յանձն երանելոյն Պետրոսի Հռովմայ Սրբազան Քահանայապետաց աւանդեալ գրեթաւորութեանը իրաւասութեան ամբողջութիւնը ուրանալ յանդգնեցան, անպատկառ քարոզելով և յամառութեամբ պնդելով ընդդէմ սկզբանց Սրբոյ Կաթողիկէ Կրօնիս, Սրբոց Հարց, Վճռոց տիեզերական Սինհոդոսաց, և մանաւանդ Սրբոց Ժողովոց Փլորենտիոյ և Վատիկանու, թէ Սրբազան Քահանայապետն Հռովմայ Հոռնի իշխանութիւն Արեւել

28 175

4169-605

28209-62 9

եան Ալեկզեցեաց վրայ բարեկարգութեան վերաբերեալ գործոց մէջը, որով և հերեախիտութեան մէջ նաև ինկան : Այնպէս չեն կրնար անձանօթ ըլլալ թէ ինչպէս նոյն բաձա նայք օրինաւոր իշխանութեան դէմ բանիւ և գրով ապրտաամբեխնուէ : Համար իրենց տրուած և նոյն իսկ Սուրբ Աթոռէն հաստատուած կախակայութեան պատիժը մինչև հիմայ յանդգնութեամբ անարգեցին, շարունակելով առանց խղճելու և օրբապղծութեամբ մատակարարելու Ալեկզեցեաց Սուրբ Խորհուրդները, և անվաւերաբար ևս ապաշխարութեան Սուրբ Խորհուրդը :

Գժբազդաբար այսպիսեաց հետեւեցան ոչ միայն աշխարհական անձանց խումբ մը, այլ որ աւելի ցաւալին է, նաև եւ չորս Ապիսկոպոսուներ՝ այսինքն Ամասիոյ Այրապետն Իգնատիոս Եպիսկոպոս, Տիգրանակերտի Պահայարեան Յակոբոս Եպիսկոպոս, Ախարտի Վասպարեան Բարսեղ Եպիսկոպոս, Անտիոքայ Վազանձեան Սուքիաս Եպիսկոպոս, որոնք անհաւատարիմ գտնուելով իրենց երդմանցը և նուիրական պարտուցը՝ անոնց հետ միացան և վարմունքնին հաստատեցին : Այսպէս և կաթողիկէ Սուրբ Ալեկզեցեաց սղծմիա վարդապետութեան դէմ ապստամբեալ մտրութեան մէջ թափառող քահանայները և Եպիսկոպոսուները, ինչպէս նաև ուրիշ անոնց հետեւողները յուզիլ պոզոտայ բերելու համար մեր կողմանէ ամեն միջոց սպասած ըլլալով, Սրբազան Հայրն մեր Պիոս Թ. Վահանայապետն իսկ ուղղակի կամ անուղղակի ամեն ճիգ ու հնաւրբ ամիսներով ի գործ դրաւ որպէս զի արթննան մահառիթքնէն, և ճանչնան իրենց պարտաորութիւնները, և զգաստանան : Բայց արիսն որ այսչափ երկայնմտութեամբ և հայրական խնամօք գործածուած ամեն միջոցները ի գերեւ ելան, ազաչանք, խրատ, յորդոր, հրաման, աղաարարութիւն, սպանալիք և նոյն իսկ եկեղեցական դատակնիք արհամարհեցան և առ ոչինչ համարեցան մանաւանդ թէ իրենց յամառութեան մէջ օրբատօրէ աւելի յանդգնաբար հաստատուեցան, և այսպէս գործքով ալ յայտնապէս ցրցուցին որ իրենց դիտումն ի կատար ածել էր բոտ ամենայնի այն բողոքական բաժանումը ի միութենէ կաթողիկէ Ալեկզեցեաց՝ զոր արդէն սկսած էին, և իրօք ալ բաժանեցան անկէ Քրիստոսի Տեառն մերոյ և ընդհանուր Ալեկզեց-

ւոյ վարդապետութենէն տարբեր և տարօրինակ վարդապետութիւն ընդգրկելով և սորվեցնելով, բաժանեցան կանոնական հնազանդութիւն չընծայելով, մանաւանդ ընդդիմանալով Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ Սրբազան Գլխոյն և ուրանալով նոյն իսկ այդ սրատուտութիւնը, բաժանեցան վերջապէս սպտամբելով թէ՛ նորին Քրիստոսի Փոխանարկին իշխանութեան դէմ և թէ՛ անկէ հաստատեալ մեր Պատրիարքական օրինաւոր իշխանութեանը :

Արդ սիրեցեալ Որդիք, գործը այս վերջին կեսը հասած ըլլալով, և միւս կողմանէ որովհետև նոյն միջրեակները ուղղափառութեան կեղծուպատիր անուամբը սղարճեալով՝ քար գայթակղութեան եղած էին պարզամտաց և յայտնի վտանգ կ'երևար բազմաց կարտեան, այս պատճառաւ հարկ համարեցաւ նոյն Սրբազան Քահանայապետար Առաքելական բարձր իշխանութեամբը հրաման ընել, որպէս զի յանուն իւր ի պաշտօնէ վերայիշեալ Եպիսկոպոսանքը և քահանայները կերպապէս հերձուածող և Կաթողիկէ Սուրբ Եկեղեցւոյ միութենէ բաժնուած հրատարակուին, եթէ տասը օրուան մէջ իրենց առաջարկուած դռնանութիւնը ստորագրելու չըլլան : Ենք այս միջոցիս մէջն ալ առաւել ևս եւանդեամբ աղօթեցինք, պաշտօնեցինք Ամենաուրբ Անարատ Կոյս Սարիամ Ատուածածնայ և Սուրբ Գրիգոր Դուստարչայ բարեխօսութեանը, դիմելով Ամենապաթ Քրիստոսի Տեսուն մերց սղորմութեանը, որ գթայ և սղորմի այս սղորմելի անձանց վրայ, բարեհաճի պարգեւել իրենց մասնաւոր շնորհքները, որպէս զի կարենան տեսնել և ճանաչել սրբիսի վտանգներու մէջ կը գտնուին : Եւ որպէս զի մեր պաղատանքը ընդունելի ըլլայ Ամենաուրբ Փրկչին, հրաւիրեցինք բոլոր Պատրիարքական վիճակներնուս Եկեղեցականներն ու Աշխարհականները մեզի հետ աղօթքնին ընծայելու Ամենապարզեւ Արտուծոյ : Եւ ի մասնաւորի այս Պատրիարքական թեմիս Եկեղեցիներուն մէջ իննօրեայ հըրապարակական աղօթքներ ընել տալով, նաև Սրբութիւն Սրբօցը բազմօցը դնելով աղաչել տուինք և անարժանաբար աղաչեցինք ջերմ եռանդեամբ : Բայց ապստ. ահա անպատմելի ցաւօք սրտի և դառն արտասուք քամելով աչքերնէս կը հարկադրինք հաղորդել ձեզի ԱՐՏ. ԳԵՐ. Եղբայրակիցք և սիրեցեալ Որդիք, թէ յիշեալ Եպիսկոպոսաց և Եկեղե-

ցականաց և ոչ մէկը Արբազան Քաջանայապետին ձայնը ա-
մենեւին մտիկ չ'ընելով իրենց աստտաթուութեան մէջ յամա-
ռած մնալուն համար ըստ Քաջանայապետական առանկին հրամա-
նի հրատարակուեցաւ Առաքելական սոխալի մձիւղը որով յականե-
յանուանե յիշատակեալ չորս Լպիսկոպոստներ և Լիկեղեցա-
կանք ամենքն ալ և ուրիշ որ և իցե աշխարհիկ կամ կրօնա-
ւոր կղերէ իրենց մտրութեան համախոհ գանուողներն ,
Թէպէտև հրատարակեալ ցանկին մէջ յիշուած չ'ըլլան , իբր-
պատէս հելլոսաճող , ոսպի և կախողիկ Սորբ Լիկեղեցիէն Բաթնոսաճ ,
և առանձին եղանակաւ Արբազան Քաջանայապետին վերա-
պահեալ Բանաբրանաց մէջ ինկած հրատարակուեցան :

Այս Առաքելական մէջն մէջ նշանակուած Լպիսկո-
պոսաց և Քաջանայից անունները հետևեալքն են .

Վալըպճեան Իգնատիոս Լպիսկոպոս : Պատիարեան Յակոբ
Լպիսկոպոս : Վասպարեան Բարսեղ Լպիսկոպոս : Վազան-
ճեան Սուքիաս Լպիսկոպոս :

ԱՆՏՈՆԵԱՆ ՄԻՍԲԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

- Ն . Պօղոս Պօյնուէյրիեան :
- Ն . Ստեփաննոս Սարբեան
- Ն . Ռափայէլ Մխատերեան :
- Ն . Լիզիէ Թեոդոսեան :
- Ն . Յովհաննէս Ծաղիկեան :
- Ն . Ղեւոնդ Չորրաճեան :
- Ն . Սեպրոպ Սարբարլեան :
- Ն . Լնտոն Օճհրապեան :
- Ն . Սերոյբէ շանրմեան :
- Ն . Լփրեմ Նարբեան :
- Ն . Յուսիկ Պաղտասարեան :
- Ն . Յովսէփ Ուզուներեան :
- Ն . Վաբրիէլ Լէքէճեան :
- Ն . Սաղաբիա Օրմանեան :
- Ն . Վաւիթ Չորրաճեան :
- Ն . Բարթողիմէոս Իբէքճեան :
- Ն . Վարեդին Վարպեան :
- Ն . Օգսէնտիոս Ումուտեան :

ՎԵՆԵՏԿՈՅ ՄԻՍԻԹԱՐԵԱՆՅ ՄԻՍԲԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

- Ն . Մովսէս Ամպերպոյեան :
- Ն . Յովհաննէս Սօրիւ ճճեան :
- Ն . Բարսեղ Սարտիրոսեան :
- Ն . Վարդան Շիշմանեան :
- Ն . Եւգինէոս Ոսկանեան :
- Ն . Լիզիէ Ալեանաբեան :
- Ն . Բաւնաբաս Լսպեան :
- Ն . Յակոբ Աճեան :
- Ն . Սուքիաս Պարոնեան :
- Ն . Յարութիւն Թերզոնց :
- Ն . Օգսէնտ Վուրպէնեան :
- Ն . Վահան Մէհթէրեան :

ՅԱՆՎԱՆՈՒԹՅԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՀԱՄԱՏՈՅ

Տ . Յարուժիւն Եւ ըրիճանեան : Տ . Յովհ . Ստեփանեան :

ՅԱՇԽԱՐՀԻԿ ԿՂԵՐԷՆ

Տ . Յովսէփ Բիւբէլեան : Տ . Յովհաննէս Ղամպաղեան :
Տ . Ահարսն Սմբատեան : Տ . Սեւրոպ Ղերմակեան :
Տ . Սիմոն Հէքիմեան : Տ . Լեւուարդ Սեւեան :
Տ . Յովհ . Պահայարեան : Տ . Գրիգոր Գարսպեան :

ՉՄՄԱՌՆԱՆ ՄԻԱՐԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

Տ . Աթանաս Պահայարեան : Տ . Սերուբէ Գաւթեան :
Տ . Վրթանէս Ղիզմէճեան : Տ . Գրիգոր Լինֆլեճեան :
Տ . Պօղոս Լազուրեան :

Արդ՝ յայանի է բոս ինքեան , Աւհ . Գեր . Լեւոյսրա-
կէցք և Սիրեցեալ Որդիք , որ այսպէս Հանդիսական եղանա-
կաւ Բրիտանոսի Փոխանորդք վերջիշեալ Եպիսկոպոսուներ և
Բահանայները կաթողիկէ Եկեղեցիէն հերձեալ հրատարա-
կելէն ետքը , արգիլեալ է ալ սր իցէ հաղորդակցութիւն
Ղտուածային անոնց հետ եւ մեր հովուական պաշտա-
ման պարտքը կը համարիմք այդ արգելքը ձեզի յիշեցնելով
յորդորել և խտուր պատուիրել իսկ , որ ամենայն փութով
ջանաք զգուշանալ և զգուշացնել այսուհետեւ վերջիշեալ
ցանկին մէջ յիշատակեալ Եպիսկոպոսաց և Բահանայից կամ
նաև այլ որ և իցէ իրենց համախոհ Եկեղեցականաց հետ՝
թէպէտև ցանկին մէջ պարունակուած չըլլան , կրօնական
յարարեութիւն ունենալու թէ՛ խորհրդոց մատակարարու-
թեան , թէ՛ այլ Աստուածային պաշտամանց մէջ և թէ՛ որ և
իցէ ուրիշ Եկեղեցական հանդիսից , արարողութեանց և բա-
րեպաշտական իրաց մէջ . և այնպէս վարուելով այս ամեն
բանի մէջ անոնց հետ , ինչպէս մինչեւ հիմայ նախանձախըն-
դիր կրօնասիրութեամբ կը փութայինք վարուել ուրիշ ծա-
նուցեալ հերետիկոսաց և հերձուածողաց հետը :

Ար պարտաւորինք նաև ծանուցանել ամենուր որ յիշ-
եալ չորս Եպիսկոպոսուներ՝ կաթողիկէ Եկեղեցիէն և վար-

դատուութենէն բաժնուած ըլլալով, յերասնց կը գրկուին յա-
մենայն իրաւաբանութենէ, և մենք ալ ի մասնաւորի մեր՝
կամ մեր նախորդներէն իրենց տրուած սր և իցէ իրաւաբա-
նութիւն, առանձնաշնորհութիւն, արժանապատուութիւն
և իրաւունքները դադրած և յետս նահանջած կը հրատա-
րակեմք :

Եւջնպէս կը պարտաւորիմք հրատարակել թէ նաև վե-
րոյիշեալ Վահանայք թէ՛ արդէն իրենց տրուած եկեղեցա-
կան դատակիւրոց զօրութեամբք և թէ՛ Սուրբ Եկեղեցւոց
միութենէն և վարդապետութենէն բաժնուած ըլլալուն՝
նովին իրասմբ յանկեալ են յամենայն Եկեղեցական իրաւա-
բանութենէ և պաշտամանէ, և մենք ալ ի մասնաւորի գա-
նունք գրկեալ կը հրատարակեմք յորոյ և իցէ իրաւաբանու-
թենէ, պաշտօններէ, արտօնութենէ, առանձնաշնորհու-
թենէ և պատուանուններէ, որ մեր և կամ մեր նախորդնե-
րուն կողմէն տրուած էին :

Չէք կրնար երեւակայել Արհ. Գեր. Եղբայրակիցք և
սիրեցեալ Արդեք, ինչ անհանդուրժելի ցաւ, դառն կսկիծ
և անպատմելի տրամութիւն կ'զգանք սրտերնուս մէջ այս
ստիպալի բաժանման համար. սոյն այս աղէտալի դէպքը իբ-
րեւ սուր երկասցրի թափանցելով մինչև ի խորս սրտիս կ'ըս-
տիպէ զմեզ ոչ միայն պարզապէս ողբալ, այլ դառն արտա-
սուր թափել առանց կարենալու երբէք մտիթարուիլ : Մինչ-
դեռ դարուց երկայնութիւնն իսկ չէր կրցած ջնջել անցելոյն
մէջ ատեն ատեն Սուրբ Երթողիկէ Եկեղեցւոյն միութենէ
այլ և այլ ազգերու մէջ քրիստոնէից բաժնուելուն տխուր
յիշատակը, դեռ ևս Երկից, Կ. Պօլսոց, Եփեսոսի, Վաղ-
կեդոնի, ու այլ և այլ տիեզերական արեւելեան և արեւ-
մտեան սուրբ ժողովքներու ժամանակները անօրէն անձանց
ձեռքով այնչափ Քրիստոնէից մէջ տեղի ունեցած կերպ կերպ
հերձուածոց և նոցին չարաչար հետեութեանցը վրայ ողբա-
լու կը պարտաւորեինք, ահա սոյն իսկ մեր ժամանակը աչ-
քերնուս առջեւ կը ներկայանայ նոյն և նման աղէտալի ար-
կած մը :

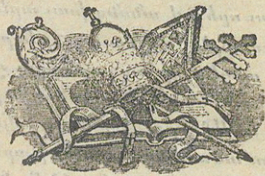
Իայց այս վերջին հերձուածոցս պարագայները աւելի
ցաւալի կ'ընծայեն մեզի սոյն այս մերայնոց արկածը, վասն
զի անցեալ դարուց մէջ պատահած հերձուածները ըստ մա-
սին յաւէտ տգիտութեան և ժամանակաց դատանութեան

դրելի էին . Քսկ ներկայիս դժբաղդ դէպքը ոչն այս միւլ-
 թարու թիւեր կը գլանայ մեզի : Իրաւամբ ուրեմն հիմնայ դաւ-
 նագոյն ցաւօք ողբալու կը պարտաւորիմք ամենքս ալ : Ի՛նչ
 միևնոյն ժամանակ յիշեմք , Ա՛րհ . Վեր . Լիբայրակիցք և
 սիրեցեալ Որդիք , որ ըստ ամենայնի չէ անցոյս այդ կորուս-
 տը , դեռևս ակնկալու թեան նշոյլը չկրնար բոլորովին մա-
 լած համարիլ . այս , բարձրելոյն Աստուծոյ անսահման ողոր-
 մութիւնը դեռևս կրնայ միւլթարել զմեզ թէ՛ ըստ ամենայ-
 նի և թէ՛ մասնաւորապէս . ուստի նորին գթութեան աթու-
 ըը դիմենք ամենքս ալ , խորին խոնարհութեամբ և ջերմե-
 ռանդեամբ աղօթք և պաղատանք մատուցանենք իրեն , որ
 պէս զի այդ մոլորելոց դարձին և ճշմարիտ ապաշխարու-
 թեան կարեւոր եղած շնորհքները և զգնութիւնները պար-
 դեւէ իրենց , լուսաւորելով անոնց խաւարեալ միտքը և ուղ-
 ղելով յամառեալ կամքը՝ ճանչնալու ճշմարտութիւնը և ըզ-
 դաստանալու : Եւ որպէս զի ազդեցական է և զորութիւն
 ստանան մեր հայցուածները Աստուծային բարեգթութեան
 առջևը , բարեխօս և միջնորդ մեր կարգեմք Անարատ Սուրբ
 Կոյս Սարիամ Աստուածածինը , որուն բարեխօսութեան որ-
 չափ հզօր ըլլալը արդէն յայտնի է : Չմոռնանք միանգամայն
 դիմել առ նոյն ինքն Սուրբ Հայրն մեր Գրիգոր Լուսաւո-
 ըիչ , որն որ այնչափ անխոնջ աշխատանօք , բրտամբք և չար-
 չարանօք ճշմարիտ կաթողիկէ հաւատքը մեզի վարդապետած
 ըլլալով , Հայաստանեայց Աշխեղեցւոյս մէջ նոյն հաւատոյ
 անբիծ պահպանութեանը համար իր հզօր բարեխօսութիւնը
 չ'զլանար : Այսպէս հանապազորդելով յաղօթս կրնանք յու-
 սալ որ վերջապէս գթալով Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ,
 միւլթարական օրեր պարգեւէ այս մեր տրտմազգեաց Աշխ-
 ղեցւոյս :

Այս յուսով յանձնեալ դձեղ Աստուածային նախախնա-
 մութեան , կը շնորհենք ամենուգ մեր Աստուածաւանդ-
 օրհնութիւնը :

Տուեալ է Կ . Պօլիս ի կաթողիկոսարանէս ի 25 աւուր
 հօկա . 1870 , ի շորորդում ամի Պատրիարքութեան մերոյ :

ԱՆՏՈՆ ՊԵՏՐՈՍ Թ .
 Պ . Կ . Կ . ՀԱՅ . ՈՒՂՂ

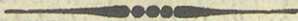

111

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԾԱՌԱՅ ԱՆՏՈՆ ՊԵՏՐՈՍ Թ.

ՊԱՏՐԻԱՐԿ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՀԱՅՈՑ ՌԻՂՂԱՓԱՌԱՅ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՍՈՒՐԲ ԳԱՀԷՆ ՀՌՈՎԱՄԱՅ

ԲԱԹՐԻՔԻՒԹ ԷՅԱԼԱԹՐԸՐԸՐՆ ՊԻԼ ՃԻԻՄԼԷ ՖԱԶԻԼԷԹԼԻԻ
ՍԷՐԲԻՍԳՈՊՈՍԱՐԸՆԱ, ԲԻՍԳՈՊՈՍԱՐԸՆԱ, ՎԷ ՀԱԶՐԷԹԸ
ԻՍՏԱՏԷ ՍԷՎԿԻԻԼԻԻ ԷՎԼԱՏԼԷՐԻՄԻՉ ՀԻԻՐՄԷԹԻԼԻԻ ԳԱ
ՀՈՆԱԼԱՐԸՐԸՍ ՎԷ ՉԱՀԻՑ ՃԷՄԻՑԷԹԻՄԻՉԷ
ՍԷԼԱՄ ՎԷ ՍԷՄԱՎԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻԻՆ

Պի՛ր միւտտէթտէն պէրու Ասիթանէտէ Պատրիարքական
Թէմիմիզին ահալիսի իշինտէ սէրնիւմայը զուհուր օլան վու
գուաթը միւթէէլէմէ, վէ պիր մըգուար աշխարհական վէ
կրօնաւոր քահանայարըն ույղունտուզ վէ ճանկարըն սէլամէ
թինէ միւզիրը հալլէրի սիզլէրէ՝ միւհթէրէմ գարտաշար, վէ
սէվկիւլիւ էվլատլէր՝ բանա մայիւմ պիր քէյֆիլէթ տիր Պուն
լար եալընըզ պիղիմ Պատրիարքական հիւքիւմէթիմիզէ վէ
Առաքելական Քիւրսիի Շէրիֆին վէ Տօմա Քահանայապե
տինին եիւճէ հիւքիւմէթինէ գարըր րէֆը լիվայը Թուղեան
իթմէյէ միւթէճասըր օլմայըպ, իլլա քէսպ իթմէք խթէտիքլէրի
իսթիգլալիլէթ վէ սէրպէսթիլէթտէ քէնտիլէրինին հարաքեւ
թընը հիմայէ իթմէք իշիւն Հազրէթը Իսաէֆէնտիմիզտէն
Հազրէթը Բէթրօ շախարնտա Տօմա Սրբազան Քահանայապետ
լէրինէ Թէպիմ օլան էվլէլիլէթը ըկասէթի, վէ հիւքիւմէթ
թէմամիլէթինի տախի ինքեար իթմէյէ հիճապ իթմէտիլէր
Վէ պիլա իհթիրազ վէ իֆրաթ ինատ իլէ կաթուղիկէ ազիզ
մէզհէպիմիզին էտասլէրինէ, ազիզ Բէտէրլէրիմիզին, Տիեզե
րական Մինադոսլարըն սիճիլլէրինէ, վէ պա խուսուս Փիօ
րէնչէ վէ Վաթիգան ազիզ մէճիլիլէրինէ գարըր վազ իթտի
լէր, քի Տօմա Սրբազան Քահանայապետի հազրէթլէրի Շարք

Քիլիսէի իւզերինն նիդամաթա միւթապիղ խուսուսար տա միւտախէլէն հիւքիւմէթի եօզ տուր . վէ պու սէպէպ իշիւն հերետիկոսլուզա տիւշտիւլէր : Քեղալէր մէղքիւր Քահանայարըն հիւքիւմէթը շէրիւշէյ գարշը դաւիլէն վէ թահ ըրիէն ասի պուլունտուդլարը իշիւն քէնտիլէրէ վէրիլէն վէ Քիւրսիի շէրիֆտէն տախի մուգարրէր գըլընան կախակայու թիւն զագէպինի հալէ պու կիւնէ դատար Քիլիսէնին մուգատտէս խորհուրդլարընր սրբապիղծէ , վէ խոստովանանք խորհուրդուսու սէլահիլէթլէրի օլնայարազ (անվաւերաբար) թէվլի իթմէլէրի իլէ թահգիլի իթմէր ճիւրաթընտա օլտուդլարը թարիֆտէն միւսթագնի տիր , Պէտպախմըզլարընտան պիր մըգտար աշխարհականլար տախի պունլար իլէ հէմէֆքեար պու լուսուլար . լաքին էն զիյատէ էսէֆ օլունաճազ շէյ շու տուր քի , տէօրթ բիսգպոսլար տախի , էանի Ամասիա եպիսկոպոսու Քոնասիոս Ղարպճեան . Տիարպէքիր եպիսկոպոսու Յակոբոս Պահտիարեան , Ղըպրըզ եպիսկոպոսու Քարսեղ Պասպարեան վէ Անթաքիա եպիսկոպոսու Սուքիա Քաղանճեան քէնտի եէմիւլէրիին վէ մուգատտէս վագիֆէլէրիին իրիաֆընտա պուլունարազ անլէր իլէ հէմըշ օլտուլար վէ անլէրին հարեթթիին թաստիզ իթտիլէր :

Իշթէ պու վէճհիլէ կաթողիկէ Քիլիսէի Շէրիֆին խալիս վարդապետութիւնունա գարշը սէր շէքիպ եաղնըշլըդտա բնլան օլան քահանայարըն , վէ բիդոպոսլարըն վէ անլէրին իզլէրինն սիւլիւք իտէնլէրին թարիգի հագիգէթէ տուլու իթմէլէրի իշին թէրաֆըմըդտան լազըմ կէլէն էոպապըն քեաֆֆէսի թիւքէնմիշ օլմաղ իլէ , Սրբազան բէտէրիմիզ տօգուզունճու Պիոս Քաբա հաղրէթլէրի տախի պունլարըն բէրս օլտուդլարը էօլիւմ ուխուսունտան ույանմալէրի , վէ վէզալիֆի զիմմէթլէրիին թանլըրպ , նէտամէթի տէրիւհտէ իթմէլէրի իշիւն այլարճա կէրէք տօղրուտան տօղրույա , կէրէք պիլ վասէթա թէրաֆընտան իզթիզա իտէն իզտամ վէ հիմէմի ասլա տիրիղ իթմէտի : Լաքին եաղրք քի պու գատար թէհամմիւլ վէ բէտէրանի հիմմէթ իլէ սարֆ օլունան ֆէտաքբարըրզ հիշ պիր նէթիճէյի խայրիլէյի ինթաճ իթմէտի : Ալիաղ , նասիհաթ , թէշվիզ , էմր ինթար էօրֆ , վէ խուսուսա Քիլիսէնին ճէղալէրի տախի այազ ալթընա ալընտը : Հաթթա իտտապիլէրիտէ եէօլմ պէ եէօլմ տահա զիսա տէ քիւսթահանէ սապիթ գատէմ օլարազ ֆիլիլէն իսպաթ

ի թափելը , քի քենտիւրինին մերամբ կաթողիկէ Քիլիսէնին պիւրլիսնտէն այրըմայա պետէն վէ միւպաշիրէթ ի թմիշ օւտու գլարը շեդադը պիւքիւլլիս խիթամէ խապ ի թմէք տիր , նասը քի Հագրէթի ՚Իսա էֆէնտիմիզին , վէ ումումի Քիլիսէնին վարդապետութիւնունա մուղայիր վէ խկաֆ վարդապետութիւն տէրաղիւշ վէ վագ ի թմէլէրի իլէ անտէն Ֆիւվագը այրըտըտը : Այրըտըտը , նիչին քի կանոնական ի թմաւթը քէթմ հոտէրէք , հաթթա կաթողիկէ Քիլիսէնին մուաղզամ Քէիսինէ մուխալիֆէթ իլէ իշ պու վագիֆէլէրինի ին ինքեար կէլտիլէր : Այրըտըտը նիհայէթ , նիչին քի կէրէք Հագրէթը ՚Իսա էֆէնտիմիզին Վ էքիլիսին հիւքիւմէթինէ , վէ պիղիմ Վ էքիլի միւշարիլէյհ հագրէթլէրի թէրաֆընտան թատտիգ գըլլնան Պատրիարքական հիւքիւմէթը շէրլիսէմիզէ գարըթ թուղեան ի թափելը : Իմոտի սեվիլիլիւ էվլատար , քէյֆիլէթ պու միւշքիւլ հայէ կէլմիշ օլարագ , վէ տիկէր թէրաֆտան մէդքիւր մոլորեալլարըն թէգվիթճէ գաթոպիլլիլի իմի իլէ թէֆախիսիւր իլէմէլէրի սաֆտէրունլարա միւճիպի սույի իպրէթ , վէ նիչէլէրին խարապիլէթ մուխաթաբաթնա վէսիլէյի սարիհէ վէ սահիհէ օլտուղու րայէլլայն միւշահատէ օլտուղունա մէպնի , Սրբազան Քահանայապետ հագրէթլէրի քէնտի եիւճէ հիւքիւմէթը ՚Իսուլանէսի իլէ մէդքիւր բիւղոպոտարը վէ քահանայլարը էյէր քի քենտիլէրինէ թագտիմ օլունան տին իգրարընը օն կիւն զարֆընտա իմզա ի թմէգլէր իսէ ըհմէն կերթուածող վէ կաթողիկէ աղիգ քիլիսէնին պիւրլիսնտէն այրըմըշ իլան ի թմէսինի իրատէ պույուրմուշ իտի :

Պէօյլէ պիր աղըր մուգուաթ մուվաճէհէսինտէ պիղլէր քէմալը աշգ վէ շէվգ իլէ լէքէսիգ Սուրբ կոյս Մարիամ Ատուեածածիսին վէ Սուրբ Գրիգոր Առասուորիչին շէֆագթընա պիլ իլթիճա՝ տուայը խայրիլէ իլէ նիյաղը մէֆրուղէմիզի էֆէնտիմիզ Յեսուս Քրիստոսուն պարկեահը մէրհամէթընահիլէրինէ արգ վէ թիգքեար իլէյրէք պու սեֆիլլէրի քէնտի րահմ իւ շէֆագաթընա մագհար իլէմէսինի , վէ պուլունտուգլարը մուխաթարայը աղիմէի թանցապիլմէլէրի իչին էլթաֆը մախսուսէյի իլահիլէսինի իհսան պույուրմատընը իսթիբհամ իլէտիք , վէ իշ պու նիյաղը աճիղանէմիզին նէգտը հագրէթը ՚Իսա էֆէնտիմիզտէ հիւսնիւ դապուլի իչին Պատրիարքըրըմըրն տախիլիստէ օլան պէլտէլէրտէ միւթէ

մէքքիւն եկեղեցականլարն վէ աշխարհականլարն ճիւմլէ սինի տուալէրինի պիզլէր իլէ պիլ իթթիֆագ մերհամէթլէր Ալլահընըն հուզուրունա արզ վէ թագտում խլէմէլէրի իչին տավէթ իթտիք : Ալէլ խուսուս պու Պատրիարքական թէմիւ միգտէքի Քիլիսէլէրիմիգտէ սոգուզ կիւնլիւք ումում պիր իւ պատէթ թախսիսի վէ պալայը միհրապտա Սրբութիւն Սըրքոց վազը իլէ տուալէր իթտիրտիք , վէ միւէսսիր գալպ իլէ աճիգանէ տուալէր իթտիք . լաքին հէյվանի , իլէթէ գալպիմի գին թարիֆէ կէլմէզ եաս ու ֆիղանը , վէ կէօզլէրիմիգտէն ճէրիան իտէն եաշլար իլէ պիլտիրրիբիգ սիգէ միւհթէրէմ Պիրատէրլէր վէ սէվկիւլիւ Ալլատլէր , քի մէզքիւր բիսգու պոսլարն վէ եկեղեցականլարն հիչ պիրի սրբազան Քահաւ նայապետ հազրէթլէրինին սէսինէ գուլագ վէրմէլիպ , ասի հալլէրինտէ թէաննիւտ իթտիքլէրի իչին Քահանայապետ հազրէթլէրինին իրապէնի Ճախտասէսի միւճիպինճէ հէյպէթլի Ատապիլան Սիճիլ իլան խլէմէյէ արթըգ մէճպուր օլուն տուզու էճիլտէն , միւճիպինճէ իճրա օլուպ՝ մէզքիւր տէօրթ բիսգոպոսլար վէ եկեղեցականլար իամ վէ էլ գապլէրի իլէն , վէ պոււնլարն եաղնըլըզնա հէմրէյ սայիր հէր հանկը ճինս օլսա աշխարհական վէ կրօնաւոր սընթըն տա պուլունան եկեղեցականլարն ճիւմլէսի՝ իսմլէրի իչ պուէսամէտէ թիզքեար տէյիլ իսէ տախի սերահէլէն կերչոսա ծող , վէ պիւսայէն ալէն կաթիղիլէ Սորբ Քիլիսէսէն այրէլը վէ այրէճա Սրբազան Քահանայապիթի վերապանեալ օլան Բանադրանա պիւշիւղ օլպուգլար իլան օլունուր . Պու Ալաքէլական սիճիլտէ գիքր օլունան բիսգոպոսլարն վէ քահանայլարն իսմլէրի պոււնլար տըր :

Վալըպճեան Իգնատիոս Լպիսկոպոս : Պահտիարեան Յակոբ Լպիսկոպոս : Վասպարեան Բարսեղ Լպիսկոպոս : Վազանճեան Սուքիաս Լպիսկոպոս :

ԱՆՏՈՆԵԱՆ ԹԱՐԻԳԱԹՂՆՏԱՆ

- Ն . Պօղոս Պօյնուէյրիեան :
- Ն . Ստեփաննոս Սարբեան :
- Ն . Ռափայէլ Միասէրեան :
- Ն . Լղիշէ Թէոդոսեան :
- Ն . Յովհաննէս Ծաղիկեան :
- Ն . Դեւոնդ Չըրաճեան :
- Ն . Մեսրոպ Սարբեարիեան :
- Ն . Լնտոն Օհրապեան :

- Ն . Սերոզբէ Հանրմեան :
- Ն . Լիբրեմ Նարչբեան :
- Ն . Յուսիկ Պաղտասարեան :
- Ն . Յովսէփ Ուղուներեան :
- Ն . Գաբրիէլ Էքէճեան :
- Ն . Մաղաքիա Օրմանեան :
- Ն . Դաւիթ Չըրաճեան :
- Ն . Բարթողիմէոս Իբէքճեան :
- Ն . Գարեգին Գարայեան :
- Ն . Օգսէնտոս Ումուտեան :

ՎԷՆԷՏԻԿ ՄԻՒԹԱՐԵԱՆ ԹԱՐԻԳԱԹՐՆՏԱՆ :

- Ն . Մովսէս Ըմպէրպոյեան :
- Ն . Յովհաննէս Սօրկուճճեան :
- Ն . Բարսեղ Մարտիրոսեան :
- Ն . Վարդան Շիշմանեան :
- Ն . Եւզինէոս Ոսկանեան :
- Ն . Եղիշէ Ըլեանաքեան :
- Ն . Բառնարաս Լսայեան :
- Ն . Յակոբ Ըբճեան :
- Ն . Սուքիաս Պարոնեան :
- Ն . Յարութիւն Թեբղանց :
- Ն . Օգսէնտ . Գուրգէնեան :
- Ն . Վահան Սէհթեբեան :

ԲՐՈՐԱԿԱՆՏԱ ՄԷՔԹԷՊԻ ՇԱԿԻՐՏԱՆԸՆՏԱՆ

- Տ . Յարութիւն Նուրիճանեան :
- Տ . Յովհ . Ստեփանեան :

ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ ԿԻՐՈՒՀԻՆՏԷՆ

- Տ . Յովսէփ Քիւբէլեան :
- Տ . Յովհաննէս Ղամպազեան :
- Տ . Լհարոն Սիբատեան :
- Տ . Մեծորոպ Ղերմակեան :
- Տ . Սիմոն Հէքիմեան :
- Տ . Եղուարդ Սեւեան :
- Տ . Յովհ . Պահթիարեան :
- Տ . Գրիգոր Գարայեան :

ՋԼՄՄԱՌԵԱՆ ԹԱՐԻԳԱԹՐՆՏԱՆ

- Տ . Ըթանաս Պահտիարեան :
- Տ . Սերոզբէ Դաւիթեան :
- Տ . Վրթանէս Ղիզմէճեան :
- Տ . Գրիգոր Լյնֆիլէճեան :
- Տ . Պօզոս Եագութեան :

Իմոտի միւհթէրէմ Պրատերլէր վէ սէվկիւլիւ Լվլատլէր Հագրէթը Իսանըն վէքիլի մէգքիւր տէօրթ բիսգոպոսլարը վէ քահանայլարը պու վէճհ իլէ բեամի սուրէթտէ Կաթողիկէ Քիլիսէտէն (հերձեալ) պրըլմըշ իլան իթաիքտէն սօնրա , արթըգ անլէր իլէ բուհանի մատտէլէրտէ հէր նէվի իթիլաթ (հաղորդակցութիւն յաստուածայինս) մէմու տուր :

Վ է իշ պու մէմուաթը սիղբէրէ պէյան իթմէք մէմուրիւն-
 թիմիդտէն պուլունուղունտան սիղէ նասիհաթ իտէրիզ , վէ
 շէտիտէն թէնպիհ տախի իտէրիզ քի , պունտան պէջլէ մէզ
 քիււր ֆիհրիսթատ զիքը օլան բիսգոպոսլար վէ քահանայլար
 իլէ , եախօտ ֆիհրիսթատ զիքը օլունմամը իտէ տէ անլէր իւ
 լէ հէմէֆքեար պուլունան Լկեղեցականլար իլէ մէզհէպճէ
 մատտէլէրտէ , եանի կէրէք խորհուրդլարըն թէվզիինտէ ,
 կէրէք սայիր Ալլահանի խըզմէթլէրտէ , վէ սայիր բիլստէճէ
 իճրասը մուգարրէր զինէթլէրտէ , աբարօլութիւնլարտա ,
 վէ իպատէթլէրէ այիտ խուսուպարտա իհադ օլմայա քէմա
 ւը իգտամ իլէ հէմ սագընասընըզ հէմ սագընտըրասընըզ : Վ է
 զիքը օլունան քեաֆիէյի շու վագաստէ անլէր իլէ էջլէ
 մուամէլէ իտէսինիզ նասըլ քի սայըր րէսմի հերետիկօղլար ,
 վէ հերձուածողլար իլէ պու անէ տէկին քէմալը տիյանէթ իւ
 լէ իճրասընտա պուլունմայա ճահտ օլունմուշ իտի իտէ :

Թէքըար ճիւ մէնիպէ պէյան իտէրիզ քի , մէզքիււր տէօրթ
 բիսգոպոսլար կաթողիկէ Քիլիստէտէն վէ օնուն թալիմաթըն
 տան այրըլքըլարը իշին այնը հիւքմ իլէ (յիրաւանց) հեր
 տիւրիւ սէլահիէթտէն մահրում օլուրլար վէ թէրաֆըմըզ
 տան եախօտ սէլէֆլէրիմիդտէն քէնտիլէրէ իհսան օլունմուշ
 օլան իրաւաբանութիւնտան , իմթիյազաթտան , մէսնէտտէն
 վէ հուգուգլարտան սագիթ վէ անլէրին կէրիլէ ախզ օլուն
 տուղունու իլան իտէրիզ : Քէզալիք մէզքիււր քահանայլար
 Քիլիսէյի Շէրիֆին պիրլիյինտէն վէ վարդապետութիւնու
 տան այրըմըջ օլմալարք իլէ այնը հիւքմ իլէ (նոլին իրաւամբ)
 քէնտիլէրէ քիլիստէտէն , եախօտ թարաֆըմըզտան վէ սէլէֆ
 լէրիմիդտէն իհսան օլան սէլահիէթտէն (իրաւաբանութիւն)
 մէմուրիլէթտէն , իմթիյազաթտան , մուաֆիյաթտան , վէ
 իւնվանլարտան սագիթ գըրընմըջ օլտուգլարընը այրըճա իլան
 իտիզ պիւտիլիլիզ :

Միւհթէրէմ Պերատերլէր , վէ սէվիլիւլիւ Լվաալար ,
 շու էօրֆիլիւ շիգագ վէ իթիզալտան տօլայը դալպիմիդտէ
 հիսս իթմէքտէ օլտուղումուզ եաթ վէ ֆիղանը , հիւզն վէ
 քէտէրի սիզլէր ասլա քէշֆ վէ խայալ իտէմէզսինիզ : Պու
 ֆիղանը վուգուաթ պիւր օզ միսալի դալպիմիդին տէրունինէ
 դատար իշէյիպ , պիզի եալընըզ ֆիզան իթմէլէ տէյիլ , իլա
 թէսէլիսիզ աճը կէօզ եաշլէրի իլէ աղլամայա մէճպուր
 իտէր : Նալա էվայիլտէ վագըթ վագըթ կաթողիկէ Քիլիսէյի

չէրիճին պիւրլիսնտէն ճինս ճինս միլէթիւքտէ քրիստիանիւ-
 րին շիգագ վէ ինթիլտֆաթընըն եասլը էսէրի պունճա տէ-
 հըրլէր միբուրի իլէ հէնիւղ մահվ վէ գայիլ օլմամը իքէն ,
 վէ հալա Աիկիանըն , Ստամպուրուն , Ալիեոտուն , Քալկէդո-
 նուն վէ սոյիբ Շարգտա վէ Վարպտա ագտ օլունան ալիդ
 սինադոսլար գէմանընտա նիչէ ֆէտատալէր քեսան իւզլուն-
 տէն քրիսթիանլարտա բունու մայր զուհուր օլան նէվ պէ
 նէվ Ֆըրդալար ալէյհինէ (հերձուած) վէ պունլարըն նէթի-
 ճէյի միւզիբըսի իւզէրինէ էշքը ֆիղան իլէ եաս իթմէքաէ
 իքէն , իշթէ իշ պու վուգուաթը միւթէէլլէմէնին պիբ այնը
 տախի ասըմըզա հուզուբու մուզա թէրսիմ գըլընմըշ տըր :
 Պու սօն հերձուածըն թէֆէրլուաթը միլէթտաշլարըմըզըն
 իւզէրինէ թարի օլան պու աֆէթաէ տահա զիյատէ էսէֆ-
 նաք վէ ֆիղաննաք տըր : Ալիին քի կէջմիշ ամհըրլէրտէ զու-
 հուբա կէլէն հերձուածլար պիբ ճիհէթաէն զիյատէ ճէհա-
 լէթէ (տգիտութիւն) վէ վագըթլարըն սուուպէթիւնէ համլ
 օլունմուշ իքէն՝ ասըմըզըն պէտպախթ վուգուաթը պիզի
 իշ պու թէնէլլիտէն տախի մահրում գըլար , Աշլէ իսէ շիւ՛
 տի մուհագգադէն քէմալը եաս վէ հիւզն իլէ ճիւմէմիզտէ
 ֆիղան իթմէլիլիդ : Պունուն իլէ պէրապէր միւհթէրէմ Պւ-
 բատէրլէր , վէ սէվիլիւ Վլլատլէր շունուտա պլլմէլիլիդ ,
 քի , պու խարապլէթաէն քէամիլէն գաթի ումուտ տէյիլիդ
 Աէմուլ իթտիխմիդ ումիտ էսէրի հէնիւղ քէամիլէն մահվ օլ-
 մուշ տէյիլ տիբ : Ալվէթ Հագդ թաալա հալըթիլէրինին
 լահատտ քէրէմի հալա պիզի կէրէք պիւբիւլլէն վէ կէրէք
 մախտուսի սուրէթաէ թէսէլլի իթմէյէ գատը տըր :

Իմտի ճիւմէմիզտէ Հագդ թաալանըն մէրհամէթ թախ-
 թընա գօշալըմ , վէ պու մուրբեալլարըն թէօպէսինէ վէ սա-
 հիհ նէտամէթիւնէ լաղըմ կէլէն քէրէմ վէ լութֆլարը անլէրէ
 իհասան իլէյէրէք , ֆիքըրլէրինէ թարի օլան գուլմէթի
 թէնպիլի , վէ իրատէթիլէրինի իսթիլա իլէյէն մուգազէմէթի
 (յամաուութիւն) իզալէ իտէրէք , հագգը թանըմալարը
 վէ իսլահ օլմալէրի իչին քէմալը արդու վէ թէզարբու , թէ-
 դայ յիւտ վէ աշք իլէ նիպալէր սունալըմ : Վ է Հագդ թաա-
 լանըն մէրհամէթի հուզուբունտա տուալէրիմիզին սէմէրէյի
 խայրիլէյէ նայիլ օլմասը իչին լէքէսիդ Սուբը կըյա Սարիամ
 Ասուուածածիլի քէնտիմիզէ շէֆատթճը թուլթալըմ , նիչին
 քի շէֆատթըն նէ բատտէտէ գուտրիթ վէ թէէսիլրէ մա-

լից օրոտուզու ճիւմէնիկին մալիւմիւ տիւր :

Քեզալիք ազիզ բէտերիմիզ Գրիգոր Առտաւորիչին տա-
խի շէֆասաթընա միւրաճասաթ իթմէյէ սարֆը նազար իթմէ-
յէլիմ : Նիչին քի հիսապսըզ զայրէթ միհնէթ վէ սիյասէթ ի
լէ կաթողիկէ սահիհ մէզհէպի պիղլէրէ թալիմ իթմիշ օլմազ
իլէ , Լըմէնի Քիլիսէսինտէ տինին լէբէտէն բաք մուհաֆա-
զասը իչին քէնտի շէֆասաթընը տիրիզ իթմէզ : Տուա վէ նի-
յազ իլէ պու վէճհ իլէ միւտավէմէթ իթտիխիմիզտէ նիհա-
յէթ էֆէնտիմիզ Յիսուս Քրիստոսուն մէրհամէթի իլէ շու-
եաս վէ էլէմը աղիմէյէ միւսթէզրազ օլմուշ օլան Քիլիսէմի-
զէ մէսրուր կիւնլէր իհասան վէ իպզալ իլլէմէսինի ումիտվար
օլպալիլիրիզ :

Պու ումիտ իլէ սիղլէրի Ղէնապը Հագզըն էլթաֆընա
իհալէ խտէրէք Ամամի Օրհնութիւնումուզու ճիւմէնիկէ
իթա խտէրիզ :

Վ Էրիտի Ըսիթանէտէ կաթողիկոսարանտան
25 Հոկտեմբեր 1870

Վ Է Պատրիարքըրըմըզըն տէօրտիւնճիւ սէնէօինտէ

2101

8pec 54.

« Ազգային գրադարան

NL0108822

